

ערר לפי תקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות), התשמ"א-1981

החלטה 09-25

בפני:

השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב

בעניין שבין:

העורר

האח אייל פיימן

ע"י ב"כ - עו"ד ערן קייזמן

לבין

המשיב

המשנה למנכ"ל משרד הבריאות

ע"י ב"כ - עו"ד תומר דגני חנית

ה ח ל ט ה

העובדות

1. האח אייל פיימן הוא אח מוסמך (להלן – **הנקבל** או **פיימן**), שעבד במחלקה פנימית ה' בבית החולים ברזילי באשקלון (להלן – **בית החולים**).
2. הנקבל התקין מצלמה נסתרת בחדר ההלבשה ומתחת לכיור בשירותים של נשות צוות המחלקה שבה הוא עבד, ותיעד אותן ברגעים אינטימיים. ביום 21.4.23 הניח הנקבל את המצלמה בחדר ההלבשה הגדול, על מנת שתצלם את האחות א.ט. מחליפה את בגדיה. למחרת, 22.4.23 הניח הנקבל את המצלמה מתחת לכיור בשירותים, על מנת שתצלם את א.ס. שעובדת במחלקה, בעת שהיא עושה את צרכיה. במהלך ישיבתה של העובדת על האסלה, נפלה המצלמה ארצה, וכך התגלו מעשיו של הנקבל. יצוין, כי נטען שהנקבל לא צפה בסרטונים שצילם.

הקובלנה

3. נגד הנקבל הוגש כתב אישום לבית משפט השלום באשקלון (תיק 64377-07-23) ויוחסו לו שלוש עבירות של פגיעה בפרטיות לפי סעיפים 5 ו-2(3) לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981. הנקבל הורשע, על סמך הודאתו. ב"כ הנקבל התנגד להגשת גזר הדין של בית משפט השלום לוועדה, שכן הוא הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי. הנקבל שילם לשתי הנפגעות פיצויים בסכומים ניכרים.

4. בעקבות הרשעתו של הנקבל בבית המשפט, הגיש התובע הראשי במשרד הבריאות, ביום 25.11.24, קובלנה נגד הנקבל, על כך שבמעשיו המפורטים לעיל, גילה התנהגות שאינה הולמת את מקצוע הסייעוד, וכן הורשע בעבירה שיש עימה קלון או שיש בה כדי להראות שהוא חסר אחריות הדרושה לעסוק בסייעוד, כאמור בסעיפים 15(1) ו-4 לתקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות), התשמ"א-1981 (להלן – **התקנות**).

דו"ח ועדת המשמעת

5. ועדת המשמעת שדנה בקובלנה, בהרכב: דר' שירלי לוז - יו"ר, דר' תמר וכטר ועו"ד יגאל חיות – חברים, הרשיעה את העורר במיוחד לו בכתב הקובלנה, על סמך הודאתו. בפני הוועדה הביע הנקבל את צעריו וחרטתו על מעשיו, והסביר את הרקע להתנהגותו, בזו הלשון:

"היה לי דחף מיני כלפי אותן שתי מתלוננות. בעצם אני טעיתי בשיקול הדעת שלי והצבתי להן מצלמות כי היה לי איזה רגש כלפיהן... הדחף שלי היה בעצם לממש את הרגש הזה דרך הצבה של מצלמה שתתעד אותן בהלבשה תחתונה".

6. בחוות דעתה, קבעה הוועדה בזו הלשון:

"הוועדה רואה בחומרה יתרה את התנהגותו ומעשיו של הנקבל המהווים בהחלט התנהגות שאינה הולמת את מקצוע הסייעוד... הנקבל ביצע את המעשים בעת תפקידו כאח בבית החולים, כלפי חברותיו למקצוע".

7. מאידך, שקלה הוועדה לקולה את הבעת חרטו של הנקבל על מעשיו, העובדה שהוא נעדר עבר פלילי "ועד לביצוע העבירה ניהל אורח חיים נורמטיבי. מכיר במעשיו, מביע חרטה ובושה על מעשיו".

8. בבואה לשקול את אמצעי המשמעת שמן הראוי להטיל על הנקבל, ציינה הוועדה כי: "...בקשת ב"כ הקובל להתלות את רישיונו של הנקבל לצמיתות אינה פרפורציונלית וחורגת מכל סטנדרט אמצעי משמעת נהוג".

לאחר ששקלה את מכלול נסיבות המקרה, הן המחמירות והן המקלות, ואף נתנה דעתה לפסקי דין שונים, המליצה הוועדה בפני המשנה למנכ"ל משרד הבריאות להתלות את רישיונו של הנקבל למשך 12 חודשים.

החלטת המשנה למנכ"ל

9. המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, דר' ספי מנדלוביץ' (להלן – **המשנה למנכ"ל**) החליט, ביום 3.7.25, לדחות את המלצת חברי הוועדה, ולבטל את רישיונו של הנקבל לצמיתות. עוד קבע המשנה למנכ"ל, כי כאשר ואם יתמלאו תנאים מסויימים, הוא יוכל לבקש את החזרת הרישיון כעבור שנתיים.

10. וכך כתב המשנה למנכ"ל, בין היתר, בהחלטתו:

"הנקבל פעל ביודעין, בכוונת מכוון ובתכנון מוקדם כדי לפגוע בפרטיות של הזולת... יש לראות בעין חמורה ביותר פעולות מעין אלו של הנקבל, היורדות לעומקם של יחסי הטיפול העדינים ושל האמון בין המטפל למטופל ובין המטפלים לבין עצמם".

11. אשר על כן, הגיע המשנה למנכ"ל לכלל מסקנה: **"שאינן ברירה אלא לבטל את רישיונו של הנקבל, וזאת על מנת לוודא שלא ימשיך לעסוק או שלא ישוב לעסוק במקצוע האחרות כל עוד אינו כשיר או ראוי לכך"**.

עם זאת, סייג המשנה למנכ"ל את ההחלטה וקבע, כאמור כי הנקבל יהיה רשאי להגיש בקשה חדשה לקבלת רישיון, **בחלוף שנתיים מיום ביטול הרישיון**, ובכפוף לתנאים המפורטים בהחלטה.

מכאן הערר שבפניי על החלטת המנכ"ל.

הערר

12. בנימוקי הערר שהגיש ב"כ העורר, עו"ד ערן קייזמן, הוא מפרט את כל הנסיבות המקילות אותן טען בדיון המשמעת, ואשר באו לביטול בהחלטת הוועדה, לרבות העובדה שבפועל הוא לא צפה כלל בסרטונים, הוא החל בהליך טיפולי, הפנים את התנהגותו והביע צער וחרטה על מעשיו.

13. עו"ד קייזמן מבקש להדגיש כי:

"ביטול הרישיון היא הסנקציה הקשה ביותר שניתן להטיל על רופא או על מורשה לעיסוק בסיעוד ומטרתה לוודא שבשל המעשים החמורים אותם ביצע המורשה לעסוק בסיעוד או הרופא לא יוכלו עוד לעסוק במקצועם".

אשר על כן, טוען ב"כ העורר כי העונש של ביטול הרישיון לצמיתות אינו הולם ואינו ראוי, בנסיבות המקרה דנן. הוא עותר אפוא, לבטל את החלטת המשנה למנכ"ל, ולהתלות את רישיונו של העורר לשנה אחת בלבד, כהמלצת הוועדה.

ביטול רישיון לצמיתות

14. בחוות הדעת ציינה הוועדה כי בקשתו של ב"כ הקובל **"להתלות את רישיונו של הנקבל לצמיתות אינה פרופורציונלית וחורגת מכל סטנדרט אמצעי ענישה נהוג"**. בכל הכבוד, עמדת הוועדה ראויה ומקובלת עליי.

15. אבקש להרחיב מעט את היריעה לגבי העונש המרבי של **ביטול רישיון**, שהינו אמצעי המשמעת החמור ביותר שניתן לנקוט כלפי רופא או מי שעוסק במקצועות הסיעוד. משמעותו הקשה של עונש זה הינו קיפוח פרנסתו, מעמדו ויוקרתו של האיש, מכאן ועד עולם.

לעניות דעתי, סנקציה חריפה שכזאת, יש לנקוט במקרים נדירים במיוחד לדוגמה, כאשר המשך העיסוק ברפואה מסכן את בריאות החולים או את שלום הציבור, או כאשר מדובר במעשים חמורים בין רופא לחולה כגון, אינוס, מעשים מגונים בכוח, וכיו"ב.

16. כך, גם נפסק על-ידי ביהמ"ש המחוזי בירושלים בתיק ע"ו 29419-07-011, **ד"ר שלמה יצחקוב נ. משרד הבריאות** (בפני השופט נ' סולברג, כתוארו דאז), במקרה בו ביטלה הוועדה את רישיונו של רופא שיניים, אשר לא ענה לפניות הוועדה, לא התייצב בפניה, והתעלם מכל פניותיה. למרות שאותו מקרה היה קל לאין שיעור מהמקרה דנן, סבורני כי דבריו של ביהמ"ש ישימים גם כהנחייה כללית לוועדות המשמעת, בזו הלשון:

" ביטול רישיון לעסוק ברפואת שיניים שמור למצבים חמורים ביותר. עם כל חומרת מחדליו של המערער, הם אינם נמנים על החמורים ביותר. אין טענה על מטופל של המערער שמת בעקבות טיפול רשלני, למשל, ולא על מטופלת שהורדמה ונאנסה... העונש הראוי בנסיבות העניין אינו ביטול הרישיון, אלא התלייתו לתקופה מסוימת".

17. ואכן, המקרים היותר נפוצים בפסיקה, בהם בוטל כליל רישיון הרופא, מתייחסים למעשי אינוס של מטופלת על-ידי הרופא המטפל (ראה רע"א 8074/06 ד"ר זיאד אלטיף זיידאן נ. שר הבריאות; ע"ש 5061/05 ד"ר יעקב לומקין נ. שר הבריאות – פורסמו בפדאור; בג"צ 78/71 דר' מזרחי נ. שר הבריאות, פ"ד כה(2) 238); וכן למקרים בהם נשקפה ממעשיו של הרופא או מהתנהגותו, סכנה של ממש לבריאות החולים (החלטה 5-12 מנכ"ל משרד הבריאות נ. דר' סבטלנה לופו, מיום 22.3.12; ע"ב (י-ם) 44156-05-21, אריה אבני נ. השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב (מיום 20.7.22)).

18. על אף ההבדל הניכר בין נסיבות פס"ד בעניין ד"ר יצחקוב לבין נסיבות המקרה דנן, דעתי היא כי יש ליישם את הרציו של הפסיקה ולפיו, אמצעי המשמעת של ביטול רישיון צריך להיות מוטל במצבים חמורים וקיצוניים ביותר. סבורני, כי לא זה המקרה שבפנינו.

החלטה

19. ועדת המשמעת הנכבדה שקלה כהלכה את נסיבות המקרה בכללותן, הן לקולה והן לחומרה, והגיעה להמלצה להסתפק בהתליית רישיונו של הנקבל למשך 12 חודשים. גם אם מדובר בענישה מקילה, משהו איני סבור כי היה מקום להחמיר בצורה כה קיצונית בדיון, עד כדי ביטול הרישיון כליל – ענישה השמורה כאמור, למקרים קשים וקיצוניים בלבד.

20. מקרה דומה בנסיבותיו – לעניין ביטול רישיון "עם כוכבית" – נדון בע"א 412/90 דר' משה אליהו נ. שר הבריאות והוועדה, פד מו(4), 422, שצוטט על ידי ב"כ העורר. באותו מקרה, נתן הנאשם אישורים רפואיים כוזבים, תמורת תשלום. שר הבריאות החליט לאמץ את המלצת רוב חברי הוועדה לבטל את רישיונו לצמיתות, וכן קבע, בהמלצת הוועדה, כי בחלוף שנה מיום ביטול הרישיון הוא יהיה רשאי לבקש לחדש את רישיונו. בית המשפט העליון קיבל את הערעור, ביטל את עונש שלילת הרישיון לצמיתות, והעמיד את עונשו של המערער על שלילת הרישיון למשך שלוש שנים.

21. וכך נפסק בפסק הדין, מפי כבוד הנשיא מאיר שמגר (שם, בעמ' 428-9):

"... אינני רואה טעם והיגיון בשלילה לצמיתות, אליה מתלווה הקביעה כי כעבור שנה יוכל המערער לפנות כדי שידונו בחידוש רישיונו. לשון אחר, עונש של שלילה לצמיתות אינו מתיישב עם האמירה הבו זמנית, שניתן לדון כעבור שנה בחידוש הרישיון. יש בכך משום פחות מהות של עונש השלילה לצמיתות... שלילה לצמיתות נגזרת, כאשר אלו המחליטים על הטלת עונש זה, סבורים בעת הטלתו כי הנידון אינו ראוי להימנות -לתמיד- עם אנשי המקצוע. אין מטילים עונש זה על מי שרואים אותו כמי שיכפר על עונו כעבור שנה"

22. אשר על כן, ומהטעמים המפורטים לעיל, החלטתי לקבל את הערר, באופן חלקי, לבטל את החלטת המנכ"ל מיום 3.7.25, ולהתלות את רישיונו של הנקבל, האח אייל פיימן, למשך שנתיים ימים. דומני, כי תקופה זו עומדת גם בהלימה לעמדת המשנה למנכ"ל, אשר סבר כי כעבור שנתיים ניתן לשקול השבת הרישיון לנקבל, בתנאים מסויימים. על הנקבל להפקיד את רישיונו במשרד הבריאות, לאלתר.

ניתנה היום, 3.8.25, ט' באב תשפ"ה. המזכירות תעביר לצדדים העתק החלטה זו.

אמנון סטרשנוב, שופט (בדימוס)